

Kinder Torah

Parashas Miketz

Not By Chance

The famine ravages the Land of Canaan. Yaakov and his sons have no food to eat. There is only one place in the world where they can buy food. Mitzrayim. They make the journey. Everyone must appear before the viceroy of Mitzrayim and buy food directly from him. The brothers receive a very rough treatment from the Mitzri leader. He accuses them of being spies. How do they react? "They say to one another, 'We are guilty concerning our brother (Yosef). We saw his suffering when he pleaded with us and we did not listen to him. That is why this trouble has come upon us.'" (Bereshis 42:21). Rabbeinu Bechaye comments that this is the way of tsaddikim. When they sin, they admit the truth and thereby proclaim Hashem's justice.

A short time later, they return home with their sacks of food. They stop at an inn and one opens his sack to feed his donkey. He finds that his money has been placed in the sack. How do they react? "What is this that Hashem has done to us?" (Bereshis 42:28). The Chofetz Chaim comments that they did not attribute even the slightest little event to chance. Rather they realized that the Hand of Hashem did this.

Kinderlach . . . Everything that happens is from Hashem. When something nice or pleasant happens, let us immediately say, "Boruch Hashem". Did you get a good grade in the test? Boruch Hashem. Did you finish learning a Perek of Mishnayos? Boruch Hashem. When something not so nice happens, we also have to realize that it is from Hashem. "Ow, I banged my toe on the chair leg. Who put that chair there? How careless of him!" Is that the proper way to react? Yosef's brothers probably would have said something like, "Ow it hurts. Boruch Hashem, it could have been worse. I could have broken my toe. Hashem must be trying to tell me something." One of the hidden tsidkonios of Yerushalaim used to give tzedaka and say Tehillim when something unpleasant happened to her. Nothing happens by chance. She knew that the Hand of Hashem was at work.

The One Behind It All

This is one of the messages of Chanukah. Rav Chaim Friedlander speaks about the Greeks and their way of life. They accomplished amazing things in the area of science and technology. They were

very intelligent and adept at controlling the environment. They believed that knowledge went only as far as human intelligence. What exists is what I can see, feel, and understand. There is nothing beyond that. There is nothing Divine or spiritual in the world. The Greeks were not interested in killing the Jews. They wanted to reduce the Torah to a secular study, like any other subject in the university. If the Greeks were alive today, they would be so caught up in their cellular phones, computers, fax machines, and fancy cars that they would forget all about Hashem. Why do I need Hashem? I can speak to anyone at anytime on my cellular phone. I can go anywhere in my car. I can get along very well without Hashem.

Kinderlach . . .

Do you remember who makes the car run? Who makes the cell phone and the computer work? Hashem. Let us not forget that, kinderlach. Hashem is running the world just as He did in the days of the Chanukah miracles. As we say in the blessing over the Chanukah lights, "who did miracles for our fathers in those days, and in our time."

We Thought . . .

The brothers sold Yosef into slavery. The Shlah HaKodesh explains that they thought that he and his memory would be forgotten. However, it was not so. "My thoughts are not your thoughts" (Yishaya 55:8). A person's thoughts are in vain. Hashem's thoughts are different. "Many are the thoughts of man, but Hashem's advice endures" (Mishle 19:21). Man thinks one thing, makes a plan and goes ahead. He thinks it is good. However, Hashem knows better. The plan fails, and it is for the best. The opposite can also happen. Man thinks an event or circumstance is bad. It is not so. Hashem makes something very good come out of it. Yosef himself explains to the brothers how his going down to Egypt was ultimately for the good. "Now, do not be sad or regretful that you sold me here, because Hashem sent me ahead to provide for you" (Bereshis 45:5).

Kinderlach . . .

"I don't want to go to school today." "Why Esti?" "Because I sit next to a girl who talks too much. Imma please call the teacher and ask her to change my seat." "Just a minute Esti. There is a positive side to everything. Perhaps this is an opportunity for you to help that girl. Try to teach her the importance of being quiet. You may change her whole life. Something good will surely come out of this." "Oh Abba I'm so disappointed. I had made plans to go learn with Yossie and now he cannot come." "Try calling someone else Eli." "Abba great news! Dovid is learning with me! He is a great chavrusa!" "You see Eli. It was all for the best. Hashem always has your best interest in mind."

ההגדה לבנר

פרשת מקץ

זמן קצר לאחר מכן, הם חוזרים הביתה עם שקי האוכל. הם עוצרים במלון, ואחד מהם פותח את שקו כדי להאכיל את חמורו. הוא מוצא שכספו הוחזר לו והושם בשק. כיצד הם מגיבים? "...מה זאת עשה אלוקים לנו" (בראשית מ"ב, כ"ח). אומר החפץ חיים: "ולא תלו אפילו דבר קטן כזה במקרה, אלא יד ה' עשתה זאת."

חשבנו...

האחים מכרו את יוסף לעבד. השל"ה הקדוש מסביר שמחשבתם היתה למוכרו ובכך לאבד את זכרו. אך לא כך קרה. "כי לא מחשבתי מחשבותיכם" (ישעיה נ"ה, ח'). מחשבות האדם הן הבל, אך מחשבות ה' שונות. "רבות מחשבות בלב איש, ועצת ה' היא תקום" (משלי י"ט, כ"א). אדם חושב, מתכנן תוכנית ורוצה להוציאה לפועל. הוא חושב שזו תכנית טובה, אבל ה' יודע טוב יותר. התכנית נכשלת, וזה לטובה. גם להפך יכול לקרות. אדם חושב שמאורע מסוים או נסיבות מסוימות הינן לרעה, אולם באמת אין זה כך. ה' גורם לכך שמשוה טוב מאד יצא מזה. יוסף עצמו מסביר לאחים כיצד ירידתו למצרים היתה בעצם לטובה. "ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אותי הנה, כי למחיה שלחני אלוקים לפניכם" (בראשית מ"ה, ה).

ילדים יקרים...

כל מה שקורה הוא מאת ה'. כשמשוה יפה ונעים קורה לנו, באו ונגיד מיד "ברוך ה'". קבלת ציון טוב במבחן? ברוך ה'. גמרת ללמוד פרק משניות? ברוך ה'. כשמשוה לא כל כך נעים קורה, עלינו לדעת שגם זה מאת ה'. "אוי, קבלתי מכה מהכסא. מי שם פה את הכסא הזה? איזה חוסר התחשבות! האם זו תגובה נכונה? אחי יוסף ודאי היו אומרים משהו כמו: "אוי, זה כואב. ברוך ה' שזה לא יותר גרוע. יכולתי לשבור את הבורן, כנראה שה' מנסה לומר לי משהו." אחת מן הצדיקות הנסתרות של ירושלים היתה נוהגת לתת צדקה ולומר תהילים כל פעם שקרה לה משהו לא נעים. היא ידעה שד ה' היתה בדבר.

המושך בחוטים

זהו גם אחד המסרים של חנוכה. רב חיים פרידלנדר זצ"ל מדבר על היוונים ואורח חייהם, ואומר שהם הגיעו להישגים עצומים בתחום המדע והטכנולוגיה, ובהשתלטות על הבריאה לצורכיהם. הם האמינו שרק מה שנתפס בשכל האנושי, מה שאני רואה, מרגיש ומבין - קיים, ומעבר לכך אין כלום. אין שום דבר רוחני או אלוקי בעולם. היוונים לא רצו להרוג את היהודים. הם רצו להוריד את התורה לדרגה של מקצוע לימוד, כמו עוד הרבה מקצועות אחרים שלומדים באוניברסיטה. אילו היו היוונים חיים היום הם היו כל כך עסוקים בפלאפונים שלהם, במחשבים, מכונות הפקס, והמכונות המפוארות, עד שהיו שוכחים לגמרי את ה'. הם ודאי היו אומרים: "לשם מה אני צריך את ה'? אני יכול לדבר אל מי שאני רוצה בפלאפון. אני יכול להגיע לכל מקום במכונת שלי. אני יכול להסתדר טוב מאד (חלילה) בלי ה'."

ילדים יקרים...

"אני לא רוצה ללכת לבית הספר היום." "למה אסת??" "כי אני יושבת ליד ילדה שמדברת כל הזמן. אמא, תתקשרי בבקשה למורה ובקשי ממנה שתעביר אותי מקום." "רק רגע אסתי. לכל דבר יש גם צד חיובי. אולי זו הזדמנות בשבילך לעזור לאותה ילדה. נסי ללמד אותה כמה חשוב להיות בשקט. את עשויה לשנות את כל מהלך חייה. משהו טוב ודאי יצא מזה." "אוי אבא אני כל כך מאוכזב. תכננתי עם יוסי שנלמד ביחד, ובסוף הוא לא יכול לבוא." "נסה להתקשר למישהו אחר, מוישי." "אבא, יש לי בשורה נפלאה! דויד ילמד את! הוא חברותא מצוינת!" "אתה רואה מוישי, הכל יצא לטובה. ה' תמיד רוצה את הטוב ביותר עבורך."

לא במקרה

הרעב מתפשט בארץ כנען. ליעקב ובניו אין אוכל. ישנו רק מקום אחד בעולם בו הם יכולים לקנות אוכל - מצרים. הם יוצאים לדרך. כולם חייבים להופיע לפני המשנה למלך מצרים ולקנות אוכל ישירות ממנו. האחים מקבלים יחס נוקשה מאד מן המנהיג המצרי. הוא מאשים אותם בריגול. כיצד הם מגיבים? "ויאמרו איש אל אחיו, אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו על כן באה אלינו הצרה הזאת." (בראשית מ"ב, כ"א). רבינו בחיי אומר: זה דרך הצדיקים - כשחוטאים מודים בדבר ומצדיקים עליהם את הדין.

ילדים יקרים...

האם אתם זוכרים מי גורם למכונת שתוכל לנסוע? למחשב ולפלאפון שיוכלו לעבוד? ה' יתברך. ה' מנהל את העולם בדיוק כמו שעשה בימי נס חנוכה. כמו שאנחנו אומרים בברכת הדלקת נרות חנוכה: "שעשה נסים לאבותינו בימים ההם הזמן הזה".